

Communicatie- en participatieplan windenergie Lansingerland

Versie behorende bij kennisgeving participatie 22-10-2024.

1 Inleiding, context en voorgeschiedenis

Eind 2023 heeft de provincie Zuid-Holland in een haalbaarheidsstudie laten onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om 15MW windenergie te realiseren in de gemeente Lansingerland. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek hebben Gedeputeerde Staten (GS) op 19-12-2023 besloten om in 2024 een projectbesluit procedure te starten voor de ruimtelijke inpassing en vergunningverlening van 15 MW windenergie in de gemeente Lansingerland. De projectbesluit procedure start met een verkenningsfase waarin drie locaties nader worden verkend, dit zijn; A) Kruisweg oostzijde, B) BleiZo-West en C) Noordpolder. Deze verkenning zal resulteren in de keuze van een voorkeurslocatie. Vervolgens zullen de benodigde ruimtelijke procedures projectbesluit, vergunningverlening worden opgestart om de realisatie van deze windmolens mogelijk te maken.

De ambitie om windmolens te realiseren in dit gebied is in 2012 afgesproken in het 'convenant windenergie Rotterdamse Regio'. Naar aanleiding daarvan heeft de provincie Zuid-Holland de locatie BleiZo-West opgenomen in de visie en verordening Ruimte en Mobiliteit (nu Omgevingsvisie en -verordening). De gemeente Lansingerland heeft in de jaren erna verschillende verkennende onderzoeken uit laten voeren, het convenant is verlengd in 2020 en de locatie is opgenomen in de RES1.0 Rotterdam Den Haag, die in 2021 is vastgesteld.

In het coalitieakkoord 'Krachtig Zuid-Holland' van de provincie Zuid-Holland kondigt de provincie in juni 2023 aan de regie over de realisatie windmolens in dit gebied naar zich toe te trekken.

De provincie wil bij het doorlopen van de ruimtelijke procedures de communicatie en participatie op een goede manier vormgeven. In het communicatie- en participatieplan staat hoe we de omgeving informeren óver, en betrekken bij de keuze van een windlocatie in Lansingerland.

In dit communicatie- en participatieplan beschrijven we de hoofdlijnen waarlangs we het participatieproces zullen organiseren. In elke fase van het project zullen we dit uitwerken naar concrete activiteiten. We willen de omgeving van de onderzoekslocaties raadplegen over dit plan.

De participatievisie en de 4D's uit het omgevingsbeleid (van doelen, diversiteit, dialoog en doorwerking) zijn de basis voor het communicatie- en participatieplan. In onderstaand overzicht wordt toegelicht hoe we (onszelf) vanuit de 4D's de basisvragen stellen, waaruit de uitgangspunten voor de participatie volgen.

Doelen	Wat wil je bereiken met het organiseren van het participatieproces? Dat kan zijn... • Verbeteren van de inhoud van een besluit • Inwoners en organisaties in staat stellen hun recht om beleid te beïnvloeden uit te oefenen • Inwoners een betere informatiepositie geven door hen zo vroeg mogelijk te informeren over belangrijke zaken • Een open en transparant proces doorlopen en daarmee het besluit democratischer / acceptabeler maken
Diversiteit	Wie wil je bereiken om je doelen t.a.v. communicatie en participatie te behalen? • Welke doelgroepen onderscheid je, o.b.v. demografische kenmerken, geografische afbakening, huurder-eigenaar, etc. • Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat zoveel mogelijk partijen die willen meedoen, dat ook kunnen
Dialoog	Hoe organiseer je het gesprek? • Hoe organiseren we een goed gesprek waarin sprake is van tweerichtingsverkeer? • Welke werkvormen passen hierbij • Hoe zorgen we ervoor dat men zich veilig voelt hun inbreng te delen
Doorwerking	Hoe gaan we om met de resultaten van het participatieproces? • Welke inhoudelijke inbreng nemen we mee? • We evalueren tussentijds en na afloop het participatieproces zelf, hebben we voldaan aan onze doelen en hoe oordeelt de omgeving hier over?

2 Doel(en) van het participatieproces

Rol provincie Zuid-Holland

De provincie vindt het belangrijk om vooraf aan te geven welke rol van toepassing is in dit proces (zie ook het 'participatiekompas' in de provinciale participatievisie). In dit geval kiest de provincie voor de rol van 'presterende overheid'. Kenmerk van deze rol is, dat de provincie in eerste instantie staat voor het behalen van een meetbaar doel. In dit project staat het streven om het plaatsen van 15MW aan windmolens mogelijk te maken centraal. De passende vorm van participatie hierbij is 'raadplegen'. Dit betekent dat de provincie de agenda bepaalt, luistert naar de inbreng van de betrokken partijen, of vraagt om ideeën uit de samenleving. Dit allemaal wel zonder de garantie dat dit tot wijzigingen leidt.

In praktijk zal het altijd een mix van deze rollen blijken te zijn in het project.

Doelen

- De omgeving ruim informeren, via formele én aanvullende wegen om ze in staat te stellen gebruik te maken van wettelijke mogelijkheden tot inspraak;
- Transparantie bieden over het proces / de beschikbare informatie / onze overwegingen om te komen tot een definitieve locatiekeuze;
- Kennis van de omgeving over het gebied ophalen om bij te dragen aan de onderbouwing van de locatiekeuze.

Het verwerven van draagvlak is geen primair doel, maar wel iets dat kan ontstaan wanneer we de omgeving op een goede manier informeren / plannen optimaliseren.

Kernboodschap

Belangrijke elementen in de boodschap: transparant, helder, duidelijk en eerlijk.

Strategie

(Helder & Hartelijk communiceren)

Met een effectieve communicatiestrategie kunnen we het participatieproces ondersteunen. We willen met communicatie openheid, wederzijds begrip en een actieve betrokkenheid creëren. Dit kunnen we bevorderen door helder (op B1 niveau) en hartelijk en op tijd te communiceren aan alle belanghebbenden.

Vormen van participatie

We zullen ons richten op twee vormen van participatie.

1. informeren
2. raadplegen

Deze worden verder uitgewerkt in de paragraaf Participatievormen/ dialoog.

Deze participatie is aanvullend op de formele mogelijkheden voor inspraak en beroep.

3 Diversiteit (doelgroepen)

Bij de start van dit proces heeft de provincie een krachtenveldanalyse uitgevoerd om te bepalen welke doelgroepen we nu onderscheiden, met welke partijen we al contact hebben en met wie we in de komende periode in contact willen komen.

Methodiek krachtenveldanalyse

De vier rollen in de krachtenveldanalyse zijn:

- 'beïnvloeders' (stakeholders die formeel of informeel invloed uitoefenen op het project),
 - 'beslissers' (stakeholders die beslissingen nemen over het project),
 - 'gebruikers' (stakeholders die worden geraakt door de gevolgen van het project) en;
 - 'uitvoerders' (spelen een rol bij de uitvoering of kunnen kennis leveren).

Deze rollen zijn niet absoluut en er kan overlap zijn. De mate van invloed wordt bepaald door ringen in de krachtenveldanalyse (van binnen naar buiten): meebepalen, meewerken, meedenken, meeweten (deze corresponderen met de participatievormen die gekoppeld zijn aan het participatiekompas).

In de krachtenveldanalyse zijn sommige doelgroepen geclusterd wanneer het niet relevant was hen separaat te benoemen (bijv. natuur/cultuur en maatschappelijke organisaties). Wanneer de belangen vanuit een specifieke doelgroep/project groot zijn wordt de partij wel individueel benoemd (bijv. VAWOZ).

1. (Mee)bepalen

Gedeputeerde Staten neemt in deze procedure het besluit over de voorkeurslocatie, het projectbesluit en de vergunningen voor zover de provincie daarvoor bevoegd gezag is. Wanneer hiervoor de omgevingsverordening aangepast moet worden, zal hiervoor een besluit van Provinciale Staten nodig zijn.

Hiernaast zijn er mogelijk andere organisaties die (deel)vergunningen af dienen te geven om een windlocatie mogelijk te maken, in die zin zijn zij mee-bepalers.

2. Meewerken

Partijen zoals energiecoöperaties, Stedin, TENNET, Rotterdam-The Hague Airport, Luchtverkeersleiding Nederland, Rijkswaterstaat en betrokken gemeenten hebben de rol van beïnvloeder. De provincie Zuid-Holland neemt de beslissing over de voorkeurslocatie maar zal met behulp van raadpleging inbreng ophalen bij bovengenoemde stakeholders. Hierbij zal een proces worden ingericht waarbij zij regelmatig contact hebben met de provincie en echt samen kunnen werken aan de plannen. Hiervoor zal een werkgroep worden ingericht.

3. Meedenken

(Georganiseerde) omwonenden, ondernemers, natuur- en recreatie organisaties zij kunnen geraadpleegd worden over o.a. de inhoud van de onderzoeken die de provincie laat uitvoeren, wat voor hen de juiste randvoorwaarden bij het bouwen van windmolens zijn en hoe zijzelf en overige bewoners graag betrokken willen worden gedurende het traject. Daarnaast kunnen zij een rol spelen in de communicatie naar de overige bewoners.

4. Meeweten

Grondeigenaren, het Hoogheemraadschap Schieland/Krimpenerwaard, VAWOZ, GR Bleizo, overige gemeenten, etc. zijn allen partijen die geraakt worden door het besluit van de provincie om windmolens in de gemeente Lansingerland mogelijk te maken.

Het is daarom goed hen vroegtijdig te informeren over het doel, de reden achter de windmolens, de voortgang van het traject en wanneer en hoe zij hun inbreng kunnen leveren.

Omwonenden

Naast de georganiseerde, professionele stakeholders, verplicht de omgevingswet ons om 'eenieder' de mogelijkheid te bieden om zich te laten informeren over dit proces. Dit betekent dat wij als initiatiefnemer de verantwoordelijkheid hebben om zoveel mogelijk verschillende groepen / perspectieven bij het gesprek te betrekken. Wanneer mensen / groepen een drempel ervaren, zullen wij ons best doen deze weg te nemen.

Wij richten ons primair op de groep 'belanghebbenden' volgens de richtlijn van de Raad van State, namelijk een geografische afbakening van 'de omgeving' – 10x tiphoogte ~ in dit geval 2.000m rondom de technische ruimte die in de verkenning nader onderzocht wordt.

In algemene zin vindt de provincie het belangrijk om zich in te spannen om een diverse groep organisaties, maar vooral ook omwonenden te bereiken en spreken over dit project, omdat;

- We zoveel mogelijk verschillende meningen / visies op dit project willen kennen;
- Iedere mening ertoe doet;
- Iedereen recht heeft op dezelfde informatie om zijn/haar/hen recht op formele participatie te kunnen benutten.

De vraag is welke kenmerken relevant zijn om een diverse groep samen te stellen. Voor nu nemen we als belangrijkste kenmerken:

- **Geografische spreiding;** zodat de omgeving van alle drie de onderzoekslocaties vertegenwoordigd zijn;
- **Leeftijd;** de ervaring leert dat vooral een oudere groep deelneemt aan de gebruikelijke informatieavonden en werkgroepen. Wij willen ook graag jongere groepen spreken, aangezien het gaat om hun huidige en toekomstige leefomgeving.

We zullen -waar mogelijk- inzicht bieden in de samenstelling van de groepen die we hebben gesproken, hierbij zullen we meerdere (demografische) kenmerken benoemen.

4 Dialoog (participatievormen)

Zoals eerder genoemd onder 'doelen' onderscheiden we vier doelen en zetten we (voornamelijk) twee vormen van participatie in om deze te bereiken.

Maar hóé willen we met deze groepen in contact komen, hen informeren en het gesprek met hen vormgeven?

1 informeren

We gebruiken verschillende manieren om zoveel mogelijk belanghebbenden en belangstellenden de gelegenheid te bieden zich te informeren over de stand van zaken. We denken hierbij aan een mix van online en offline communicatie, inzet om een brede groep te bereiken, in een vroeg stadium informatie delen, aandacht voor toegankelijk taalgebruik, etc.

2 raadplegen omgeving van de omgeving van de te verkennen locaties

We betrekken graag de kennis, ervaring van de omgeving bij het besluit over de voorkeurslocatie. Om hier inzicht in te krijgen is een meer inhoudelijk gesprek met belanghebbenden nodig. Om deze informatie te verzamelen zetten we ons digitale participatieplatform 'OpenStad' in en organiseren we 'live'-bijeenkomsten om hierover te spreken.

AD 1 de basis van het proces wordt gevormd door een complete en zorgvuldige **communicatie**. Een deel hiervan is continu en staat los van de specifieke stappen die in het proces gezet worden.

- website PZH + projectpagina OpenStad – altijd actueel en biedt navolgbaar dossier, met daarin:
 - een tijdlijn
 - een agenda

- duidelijk kaartmateriaal
 - een FAQ waarin we vragen uit bijeenkomsten / mails verwerken
 - een contactpagina
 - een dossier met onderzoeken, informatie m.b.t. besluitvorming, nieuwsbrieven, etc.
 - overzicht van berichten over het project in andere media
- huis-aan-huis brief. Hiermee verzekeren we ons ervan dat iedereen de mogelijkheid heeft gehad te weten dat dit project bestaat en waar zij meer informatie kunnen vinden / met wie zij contact kunnen opnemen.
 - nieuwsbrief – twee maandelijks, met daarin voortgangsinformatie over het project, aangevuld met achtergrond informatie, interviews met belanghebbenden, etc.
 - sociale media i.c.m. een forum (mogelijkheid om een reactie te plaatsen op OpenStad en op elkaar te reageren)
 - persberichten
 - lokale media (print)
 - Webinar/ gesimplificeerde video's over de lopende onderzoeken

Daarnaast zullen er ook mogelijkheden zijn om in dialoog informatie te delen:

- offline én online informatiemomenten (informatieavonden, webinar, koffiekar, etc. etc.);
- één-op-één contact via:
 - mail: KCC / projectleider / energie-mailbox / woordvoerder gedeputeerde
 - telefoon: projectleider / woordvoerder gedeputeerde
- sociale media in combinatie met een forum op OpenStad (mogelijkheid om een reactie te plaatsen en op elkaar te reageren)

AD 2 naast het delen van informatie, willen we ook in gesprek met omwonenden en organisaties in het gebied.

De ruimte voor beïnvloeding in dit project is beperkt (zie; Rol PZH en Doorwerking). Er zijn 2 dingen die wij wel willen doen:

1. De kennis en ervaring van bewoners/gebruikers van het gebied verzamelen, deze kennis wordt betrokken in het besluit over de voorkeurslocatie
2. Op onderdelen willen we conceptstukken voorleggen aan (een vertegenwoordiging van) omwonenden en omwerkenden, en hen de mogelijkheid bieden hier hun reactie op te geven. Waar mogelijk zullen we hieraan tegemoetkomen.

Wij richten 3 overleggen in om hier invulling aan te geven:

- klankbordgroep van omwonenden, met een onafhankelijke voorzitter
- werkgroep van gemeenten / bedrijfsmatig betrokken belanghebbenden
- een overleg met grondeigenaren

Daarnaast kunnen we OpenStad benutten om –desgewenst- kennis en informatie van mensen uit het gebied te verzamelen.

Wat we belangrijk vinden bij het organiseren van communicatie- en participatieactiviteiten;

- Tone of voice: helder & hartelijk; transparant, duidelijk en eerlijk communiceren;
- Een combinatie van offline en online, verschillende werkvormen en momenten kiezen om zoveel mogelijk mensen die dat willen, in staat te stellen om gebruik te maken van de contactmogelijkheden;
- We doen ons best om een situatie te creëren waarin mensen zich welkom voelen om hun inbreng te delen, hoe deze ook luidt. Dit doen we door bijv. te variëren in groepsgrootte of door het inhuren van neutrale persoon om bijeenkomsten voor te zitten;

- Communicatie is op B1-niveau om openheid, wederzijds begrip en een actieve betrokkenheid te bevorderen.

Per fase van het project zullen we uitwerken welke (mix van) activiteiten we zullen inzetten.

Onderzoek Rijksuniversiteit Groningen

In opdracht van De provincie voert een onderzoeksgroep van de Rijksuniversiteit Groningen een onderzoek uit om in de omgeving na te gaan hoe inwoners en gebruikers van het gebied oordelen over het participatieproces en het voorliggende besluit.

Waarom laten we dit (draagvlak)onderzoek doen?

Bij vaststelling van de RES'en1.0 in juni 2021 is o.a. motie 1019 aangenomen ([eenduidige beoordeling participatie en draagvlak Provincie Zuid-Holland \(PZH\) \(notubiz.nl\)](#)), waarin het college wordt opgedragen om [...] samen met externe experts op het gebied van participatie en draagvlak (hoogleraren) een methode met criteria aan PS voor te stellen waarmee op eenduidige wijze 1) de kwaliteit en kwantiteit van participatie kan worden beoordeeld en 2) het draagvlak onder direct omwonenden en betrokken kan worden beoordeeld.

Naar aanleiding van motie 1019 heeft een onderzoeksgroep van de Rijksuniversiteit Groningen een advies gegeven over uitgangspunten voor goede participatie en over *hoe* wij draagvlakonderzoek zouden kunnen uitvoeren. Deze adviezen zijn aangeboden aan PS op 23-05-2023 [Adviesrapport draagvlakonderzoek Provincie Zuid-Holland \(PZH\) \(notubiz.nl\)](#).

In het onderzoek zullen verschillende typen vragen gesteld worden. Deze leveren nuttige informatie op, die we op verschillende momenten kunnen gebruiken:

- De vragen over *hoe* wij het proces organiseren levert informatie op, op basis waarvan wij dit gaandeweg kunnen bijstellen zijn er meer/minder contactmomenten gewenst;
- Welke werkvormen worden meer en minder gewaardeerd door de omgeving (opiniepeilingen, inloopavonden, persoonlijke ontmoetingen, klankborggroep etc.);
- Bij welke onderwerpen willen omwonenden betrokken worden;
- De vragen over de kennis en ervaring van omwonenden en andere belanghebbenden leveren betrouwbare en gevalideerde informatie op om te betrekken in de planMER of rekening mee te houden bij de afweging van de voorkeurslocatie;
- Het oordeel van de omgeving is één van de elementen die een rol kan spelen bij de uiteindelijke besluitvorming over een voorkeurslocatie. Dit is uiteindelijk aan GS. Wel is het zaak dat de informatie over het (kwalitatieve) oordeel van de omgeving goed en adequaat voor handen is. Daar leveren we met dit onderzoek en met behulp van andere instrumenten in het participatieproces een bijdrage aan. Het rapport biedt een goed inzicht in dit oordeel/ draagvlak. Doordat er op meerdere momenten een meting wordt uitgevoerd en er wordt gelet op een goede vertegenwoordiging geeft dit onderzoek een genuanceerd beeld van de verschillende meningen/ perspectieven op dit project.

5 Doorwerking

Vanuit de verschillende communicatie- en participatie-activiteiten die we organiseren, zullen we directe en indirecte reacties krijgen op de inhoud van het plan én op het proces dat we doorlopen.

Ruimte voor beïnvloeding

We vinden het belangrijk om vooraf duidelijk en eerlijk te zijn over welke mogelijkheden er zijn voor de omgeving om invloed uit te oefenen op het besluit van de provincie.

De provincie heeft het voornemen om -mits uit de onderzoeken blijkt dat het mogelijk is- een locatie voor windturbines (15MW) mogelijk te maken. Hoewel we men de mogelijkheid willen bieden aan te geven dat ze dit geen acceptabel idee vinden, zal dit voornemen blijven staan. Ook de drie locaties zoals die nu onderzocht worden blijven staan.

Het gesprek met omwonenden / belanghebbenden zal zich voornamelijk richten op het 'hoe' van dit project. Dit kan bijvoorbeeld gaan over de welke onderdelen, op welke manier onderzocht worden in het planMER, over de het ontwerp van het communicatie- en participatieplan, of over gebiedskenmerken die de omgeving van belang acht voor het besluit over de voorkeurslocatie.

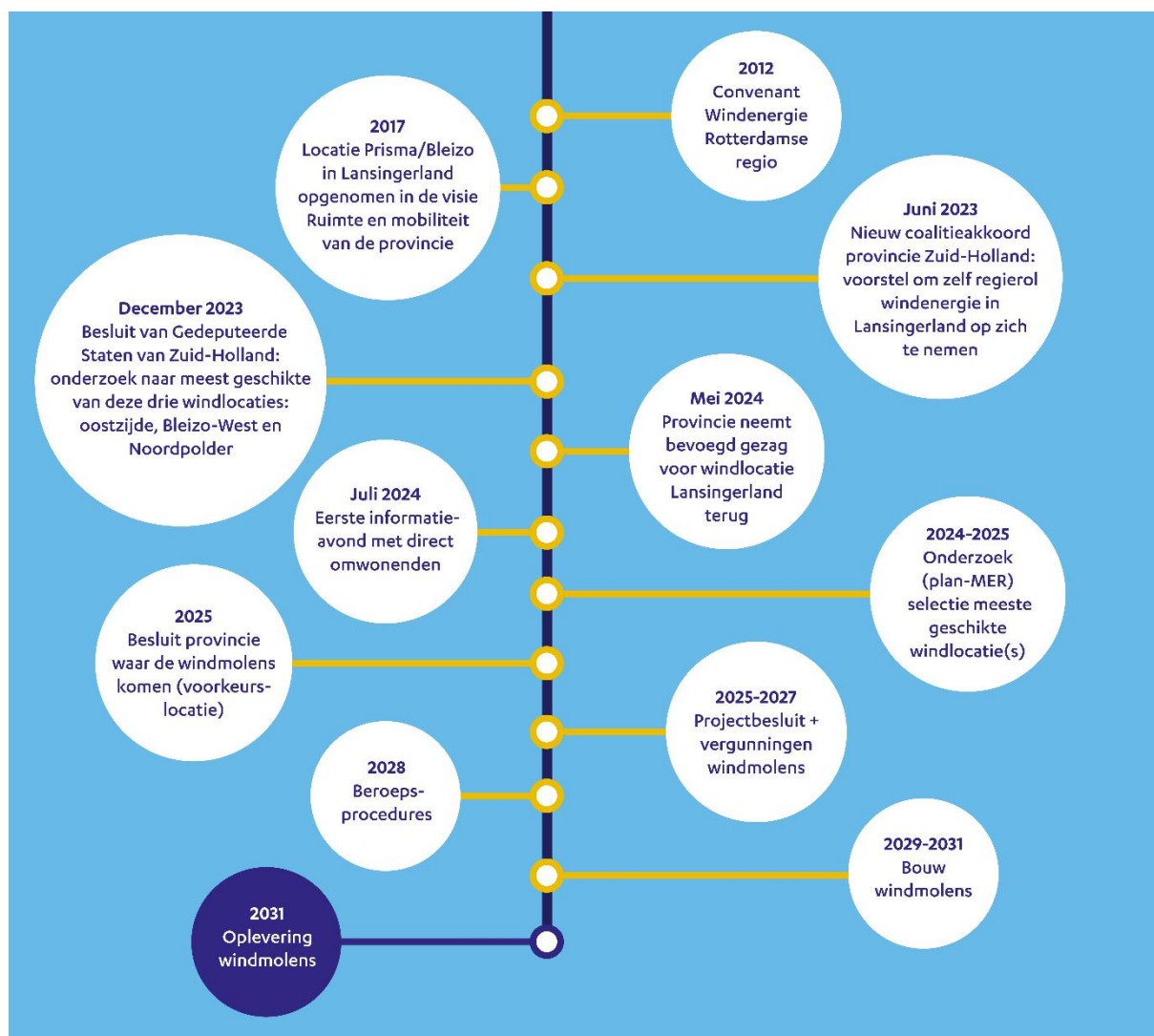
Hoe gebruiken wij de inbreng vanuit communicatie + participatie?

We maken van elke bijeenkomst een verslag, zodat ook degenen die niet aanwezig waren kennis kunnen nemen van wat besproken is en van vragen en antwoorden.

Wanneer inbreng is gegeven m.b.t. concept-stukken wordt teruggekoppeld wat hiermee gebeurd is; dus tot welke wijzigingen heeft dit geleid en waarom zijn andere opmerkingen niet meegenomen?

Tenslotte vinden we het belangrijk om richting besluitvorming in beeld te brengen hoe de omgeving over dit project denkt, zowel inhoudelijk als t.a.v. de communicatie en participatie. Hiervoor wordt (ook) het onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen ingezet.

6 Procedure en planning

De communicatie en participatie volgen de procedures voor het projectbesluit. Hierin zien wij een spoor voor informele communicatie/ participatie momenten en formele participatie/ inspraak momenten.